

Milieubarometer

In oktober lanceerden WWF en Ecolife het milieubarometerproject. Het project kreeg de steun van de Vlaamse overheid en wordt uitgevoerd in samenwerking met zeven proefgemeenten. Ook de provincies zijn nauw betrokken.

De milieubarometer is een calculator waarin de proefgemeenten een scala aan milieu-indicatoren over bijvoorbeeld water, energie of afval kunnen invoeren. De som van de indicatoren geeft vervolgens een bepaalde milieubarometerstand weer. De calculator is gebaseerd op het principe van de ecologische voetafdruk maar bevat ook andere belangrijke milieu-indicatoren.

WWF en Ecolife ontwikkelden ook een communicatie-instrument. Het instrument helpt de proefgemeenten bij de communicatie van de resultaten van de milieubarometer naar het publiek, door artikels aan te bieden voor het gemeentelijke infoblad of de webstek.

Na afloop van het project, in september 2007, stellen de organisatoren de calculator en het communicatie-instrument ter beschikking van alle Vlaamse gemeenten. Bovendien krijgen de gemeenten die aan de slag willen met de milieubarometer een draaiboek aangeboden dat het gebruik van de calculator en het communicatie-instrument vergemakkelijkt.

Bekijk de milieubarometer op

www.ecolife.be/milieubarometer/

CO₂-reductie

De VUB heeft, mede dankzij inspanningen van DADO (de Denk- en Actiegroep Duurzame Ontwikkeling), besloten om Akademos te drukken op gerecycleerd papier en met vegetale inkt. Het informatieblad verschijnt vijf keer per jaar met een oplage van telkens 25.000 exemplaren. Die duurzame keuze betekent volgens een berekening van www.ecolife.be een CO₂-reductie van 2,2 ton per keer of 11 ton per jaar! Zo draagt de dienst IECO rechtstreeks bij aan de strijd tegen de opwarming van de aarde en aan het verkleinen van de ecologische voetafdruk van de VUB. Op die manier krijgt onze medemens in het Zuiden, vaak het eerste en zwaarste slachtoffer van klimaatsveranderingen, meer ruimte om te ontwikkelen. (bron: www.11.be).

MO*, het Mondiaal Magazine van vzw Wereldhuis, lanceert samen met Ecolife een campagne om de productie van het MO*-magazine CO₂-neutraal te maken. Een gemiddeld MO*-exemplaar is goed voor 1,1 kilogram CO₂, een jaargang voor 11 kilogram. Om de totale CO₂-uitstoot van een volledige oplage van MO* te compenseren moet er 136 ton CO₂ bespaard worden. Aan de lezers van MO* wordt gevraagd enkele acties te ondernemen in hun dagelijks leven: neem één maal per week de fiets in plaats van de auto, vervang een gloeilamp door een spaarlamp, zet de verwarming een graadje lager... (bron: www.ecolife.be/mo)

En actievoerders van Greenpeace Nederland trokken naar de Amsterdamse walletjes, gewapend met groene spaarlampen.

Achter zes ramen van het "red light district" vervangen zij de rode, energieverblindende gloeilampen door groene spaarlampen om "voorbijgangers" te wijzen op het belang van energiebesparing.

(bron: www.greenpeace.nl/news/redlight-district-wordt-green).

Grote voeten

Een Europeaan heeft een gemiddelde voetafdruk van 4,8 ha. Twee jaar geleden had de gemiddelde Belg dat ook, nu 5,6 ha! Jouw en mijn voetafdruk op het leefmilieu is dus in twee jaar tijd met 17% toegenomen. Dat kun je lezen in het "Living Planet Report" van het Wereldnatuurfonds. Onderdeel van het rapport is onze ecologische voetafdruk: een poging om het verbruik van natuurlijke hulpbronnen te vergelijken met de mogelijkheid van de aarde om ze te vernieuwen. Sinds ongeveer 1985 verbruikt en vervuult de wereldbevolking meer dan wat de aarde kan leveren en verwerken. De voetafdruk per persoon (wereldwijd gemiddeld 2,2 ha) overtreft tegenwoordig zelfs met een kwart de biocapaciteit (1,8 ha) van onze planeet (biocapaciteit = de totale biologische productiecapaciteit van een biologisch productieve oppervlakte voor een gegeven jaar). Indien alle aardbewoners er bovendien dezelfde verkwistende levensstijl op nahouden als wij, zouden we drie aardbollen verbruiken.

Onze slechte notering heeft vooral te maken met ons hoog *energieverbruik*. Het verbruik van fossiele brandstoffen maakt net niet de helft uit van onze ecologische voetafdruk. Tel daar de grote afhankelijkheid van nucleaire energie bij, en onze slechte rangschikking wordt meer dan duidelijk.

De voetafdruk heeft ook een invloed op de "Happy Planet Index" (HPI). Die index geeft een aanduiding van het menselijk welzijn en de impact op het milieu. Het is een initiatief van het New Economics Foundation (NEF) en Friends of the Earth. De HPI rangschikt 178 landen volgens 3 indicatoren: ecologische voetafdruk, levensverwachting en geluksgevoel van de bevolking.

De rangschikking biedt een totaal andere kijk op de welvaart en de armoede in de verschillende landen. Hier staat België op de 78ste plaats.

Vooraf onze ecologische voetafdruk heeft een impact op het resultaat.

Meer informatie over het rapport vind je op http://assets.panda.org/downloads/living_planet_report.pdf, informatie over "The Happy Planet Index" op www.happyplanetindex.org

Je kunt er ook je eigen HPI berekenen.

bron STIPkrant

Toiletverlichting

De uitwerpselen van bezoekers van cultuurplatform De Puddingfabriek in de Nederlandse stad Groningen verdwijnen niet langer in het riool, maar worden voortaan gebruikt voor de verlichting tijdens concerten.

De ontlasting van bezoekers wordt opgevangen in een groot reservoir.

Daarna wordt ze door middel van een chemisch proces omgezet in energie.

De vrijgekomen energie wordt in eerste instantie alleen gebruikt voor het licht en geluid tijdens optredens en concerten. Wat er dan nog aan energie overblijft, wordt elders in het pand van De Puddingfabriek gebruikt of anders

teruggegeven aan het stroomnet.

De ontlasting wordt opgespaard tot er een groot optreden plaatsvindt. Om voor zo'n optreden genoeg energie te krijgen, moeten ongeveer tweehonderd bezoekers naar het toilet zijn geweest.

De directeur verwacht dat het systeem op jaarbasis een besparing van ongeveer 10.000 euro oplevert.

Een aantal Noord-Nederlandse investeerders betaalt de kosten van de installatie, ruim 140.000 euro.

bron: De Standaard, 30-11-2006

Duurzaam papier

www.milieukoopwijzer.be houdt vanaf nu ook rekening met het criterium duurzaam bosbeheer bij de rubriek papierwaren.

Gerecycleerde papierproducten zijn nog altijd de beste keuze.

Maar als je toch kiest voor papier gemaakt van verse vezels, koop dan papierproducten die gemaakt zijn uit vezels van duurzaam beheerde bossen. Zo ben je zeker dat de producten die je koopt niet afkomstig zijn van bijvoorbeeld oerbossen of bedreigde natuurgebieden. Duurzaam - of verantwoord - bosbeheer houdt rekening met het milieu, eerbiedigt de sociale rechten van de plaatselijke bevolking en van de bosarbeiders en is economisch leefbaar. Bij duurzaam bosbeheer gaat het erom een evenwicht te vinden tussen mens en natuur. De milieukoopwijzer baseert zich op de criteria van het FSC-label.

Wil je meer weten over duurzaam bosbeheer en het FSC-label?

Zoek je milieusparend papier of enveloppen? Kijk dan op

www.milieukoopwijzer.be, een initiatief van Bond Beter Leefmilieu.

Op basis van een reeks milieucriteria vind je ranglijsten van milieusparende productmerken en een overzicht van leveranciers uit de buurt. Welke producten zijn milieusparend en waar zijn ze te verkrijgen?

De milieukoopwijzer is een helder, toegankelijk en onafhankelijk instrument. Een hulp voor iedereen die milieuverantwoord wil aankopen. De webstek geeft informatie over meer dan 50 verschillende producten, opgedeeld in zeven productcategorieën: drank & dranktoestellen, papier & papierwaren, kantoor materiaal, maaltijden & tussendoortjes, schoonmaak, duurzaam watergebruik en verlichting.

Groene long

Een stuk regenwoud van ongeveer 4,4 keer zo groot als België heeft in het noorden van Brazilië een beschermde status gekregen.

Dat betekent niet dat er niets gekapt wordt, maar dat alleen duurzame en beperkte vormen van houtkap en landgebruik toegestaan zijn. Met dit nieuwe gebied heeft nu al 42 procent van de totale oppervlakte van "de groene long van de wereld" een beschermde status, aldus de woordvoerder van Imazon, het Braziliaanse onderzoeksinstituut voor het Amazonegebied.

De zeven nieuwe beschermde zones moeten een corridor vormen in het Noordelijk Amazonegebied. Ze sluiten aan bij de regio Guyana Shield dat zich uitstrekt over de buurlanden Guyana, Suriname en Frans Guyana tot in Brazilië.

Bedoeling is om de doorgedreven ontbossing en negatieve impact van de landbouw een halt toe te roepen. Het behoud van dergelijke ecosystemen moet de biodiversiteit en de lokale bevolkingsgroepen ten goede komen en typische diersoorten zoals apen, kleurrijke papagaaien en jaguars vrijwaren. De regio omvat trouwens meer dan 25 procent van het totale tropische regenwoud op aarde. Bijna 90 procent van het Guyana Shield-woud is onaangeroerd gebleven en zo'n 20 procent van het zoet water op onze wereldbol vloeit er door.

Volgens activisten is de beslissing gouverneur Simao Jatene één van de belangrijkste initiatieven van milieubescherming van de laatste jaren. Sinds 1970 is meer dan 600.000 vierkante kilometer van het Amazonewoud, een gebied groter dan Frankrijk, verwoest. Dergelijke ontbossing aan dat tempo voortzetten, zou betekenen dat de hele regio tegen 2050 van de kaart geveegd is.

bron: www.conservation.org

De was doen

Wasmachines gebruiken grote hoeveelheden water en energie. De gebruikte waspoeders bevatten schadelijke chemische stoffen en produceren verpakkingsafval. Een Vlaams gezin gebruikt de wasmachine gemiddeld 4,3 keer per week en de droogkast 3,7 keer. In Vlaanderen worden er dus per week meer dan 10.000.000 wasbeurten gedaan. Dat betekent een grote druk op het leefmilieu. Het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties) voerde een onderzoek naar het wasgedrag van de Vlaming. Daaruit blijkt dat slechts 12% van de Vlamingen vaak of altijd milieusparende wasmiddelen koopt. Geconcentreerde wasmiddelen, die bijdragen tot het verkleinen van de afvalberg, worden wel meer gekocht.

Een halfvolle wasmachine verbruikt evenveel water en energie als een volle wasmachine. Dat hebben de Vlamingen goed begrepen. 85% wast altijd of meestal met een volle machine.

De meeste consumenten kijken naar de dosering op het etiket en gebruiken in bijna de helft van de gevallen minder product dan de voorgeschreven dosis. De energie-efficiëntie van de wasmachine of droogkast is slechts bij 2 op de 10 consumenten gekend.

Wanneer de energie-efficiëntie gekend is, gaat het bijna altijd om toestellen met een A, A+ of A++-quoting.

Het wasgedrag van de Vlaming is dus behoorlijk milieuvriendelijk. De Vlaming wast bijna altijd met een volle machine en gebruikt weinig wasproduct. Maar de aankoop van meer "groene" producten en een betere kennis van het energie-efficiëntielabel zou het Vlaamse wasgedrag nog milieuvriendelijker kunnen maken.

Meer informatie vind je op www.oivo-crioc.org of bij OIVO, Antoinette Brouyaux, 02 547 06 04 of Rob Renaerts, 02 547 06 94.

bron: STIPkrant

Jeugd zkt natuur, natuur zkt jeugd

Jeugdactiviteiten in natuur en natuuractiviteiten door jeugd. Natuurbeheer in ruil voor speelruimte. Winst voor jeugd én natuur. Dat is waar Go4Nature voor staat. Groene ruimte is de favoriete speelplek van kinderen en jongeren. Maar bossen en

natuurgebieden zijn schaars en niet altijd toegankelijk. Jeugdwerking en natuurbehoud zijn geen tegengestelde begrippen, integendeel. Beide hebben elkaar nodig willen we kinderen een natuurbewustzijn gunnen en komen tot een degelijke natuurbescherming en bosuitbreiding. Go4Nature organiseert 4 trefdagen voor leiding van jeugdbewegingen, jeugd- en milieuraden, jeugd-, milieu-, groen- en NME-diensten, beleidsverantwoordelijken voor jeugd en milieu, bos- en natuurwachters, bos- en natuurbeheerders en conservators, bos-, natuur- en landeigenaars, verenigingen voor jeugd, bos, natuur en landschap.

Keuze uit vier werkwinkels:

Groene speelruimte creëren
Natuurvriendelijke spelen
Speelzones in bos en natuur
Jeugd vndt.natuur - natuur vndt.jeugd

Data en locaties:

zaterdag 3 maart 2007,
provinciehuis Gent
zaterdag 10 maart 2007,
provinciehuis Hasselt
zaterdag 17 maart 2007,
provinciehuis Brugge
zaterdag 24 maart 2007,
Huis van de Sport, Antwerpen
Deelname is gratis. Inschrijven ten laatste één week voor de trefdag van je keuze.

Informatie op www.go4nature.be,
03 202 90 70 en info@go4nature.be

Hitparade

Wil je een energiezuinige koelkast? Of een wasmachine die weinig water verbruikt? www.topten.be wijst de weg. Topten is een initiatief van WWF België, Greenpeace en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Topten geeft voor drie productgroepen (wasmachines, koelkasten en diepvriezers) een overzicht van criteria en aanbe-

velingen waarmee je best rekening houdt bij de aankoop. Je vindt er ook een top tien van de meest zuinige producten in elke productcategorie. De koepelwebsite van Topten is www.topten.info. Daar vind je ook de links naar alle nationale websites. Als je die eens bekijkt,

dan zie je dat er al criteria en hitparades zijn voor auto's, droogkasten, TV's, verlichting, wasmachines, koelkasten en diepvriezers... en binnenkort ook ICT-materiaal.

Surf naar www.topten.be en www.topten.info

Een duurzaam dagje uit

Het ozongat stoppen, het regenwoud redden, de afvalberg verkleinen: probeer het zelf ook. In het EHA! (EcoHuis Antwerpen) vind je een tentoonstelling over milieu en duurzaamheid, benaderd vanuit de dagelijkse praktijk.

Je krijgt als bezoeker een boeiend, herkenbaar maar toch ook verrassend verhaal te zien over ruimte, water, afval, energie en hout. Of over gif en hoe dat in het milieu terecht komt. Kortom, over de verborgen gevolgen van veel dagelijkse dingen. Maar hier stopt het niet, we tonen ook hoe ieder van ons er zelf iets aan kan doen. Zo vind je een heleboel concrete suggesties over duurzame materialen en technieken in de kijkwoning. Je kunt er de gebruikte materialen zien, voelen en ruiken. Iedereen is welkom: alleen, in groep of met de klas.

Een klasbezoek aan de tentoonstelling van

het EHA! wordt aantrekkelijker door twee lessenspakketten die aansluiten bij vakoverschrijdende eindtermen zoals 'leren leren', 'milieueducatie', 'sociale vaardigheden' en 'opvoeden tot burgerzin'.

Pakket 1: Ontdek het EHA!

Een werkwinkel voor de derde graad basisonderwijs, begeleid door een professioneel animator. De klas wordt verdeeld in groepjes en met denk- en doe-opdrachten bezoeken ze de tentoonstelling.

'Hoeveel water gebruik jij? Kun je zelf nog energie besparen? Waar zullen we ons huis bouwen?' Op een luchtige manier leren ze over afval, water, ruimtegebruik en duurzame ontwikkeling. De begeleider zorgt voor een speels geheel en doet kinderen nadenken over hun eigen milieugegedrag.

Derde graad basisonderwijs - Klassen van max. 25 - 3 euro per leerling
Elke dinsdag van het schooljaar - vooraf reserveren verplicht - subsidie mogelijk via Kleur Bekennen

Pakket 2: Het Ministerie van Milieu

In het lesspakket voor het secundair onderwijs moeten de leerlingen als minister van milieu voorstellen formuleren om een milieuprobleem op te lossen. De leerlingen bepalen zelf aan welk probleem ze werken: energie, water, giftige stoffen, ruimte, hout of afval. Leerlingen vinden informatiemateriaal in het dossier. Een bezoek aan het EHA! maakt alles veel aanschouwelijker en sluit aan bij hun eigen leefwereld.

Het pakket omvat een voor- en natraject om in de klas te doen, maar dat is niet

verplicht. Een bezoek aan het EHA! met de vragen uit het pakket is al de moeite op zich.

Er zijn drie niveaus met een aangepaste moeilijkheidsgraad en methodiek. De leerkracht selecteert zelf het niveau op basis van de graad, het onderwijstype en de achtergrond van de klas in kwestie.

Alle graden secundair onderwijs - klassen van max. 25 - gratis

Van dinsdag tot vrijdag, tussen 10 en 17 uur - minstens twee weken vooraf reserveren is verplicht.

Nieuw: het Groot Lawaai Atelier

We dompelen de leerlingen van de derde graad lager onderwijs onder in de wereld van geluid en geluidshinder. Ze komen te weten hoe de sterkte van geluid wordt weergegeven en gemeten. Ze gaan op zoek doorheen het EHA! naar wat veel, weinig, een mooi of afgrijselijk geluid maakt. Wanneer ervaren ze dat als lawaai? Het vertrekpunt van een hele reeks ludieke activiteiten waarbij de kinderen bewust worden gemaakt van de geluiden en hun sterkte. Een professionele animator helpt hen hierbij.

Derde graad basisonderwijs - Klassen van max. 25 - 3 euro per leerling -
Elke dinsdag van dit schooljaar (2006-2007) - vooraf reserveren verplicht

Informatie en reservaties:

Leen Aertsen, tel 03 217 08 20,
leen.aertsen@stad.antwerpen.be

EHA! (EcoHuis Antwerpen),
Turnhoutsebaan 139, 2140 Borgerhout,
www.eha.be

Een bezoek aan het EHA! is altijd gratis voor leerkrachten

Duurzaam bouwen

VIBE vzw, het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen, reikt op vrijdag 15 december haar eerste *13 labels* uit aan een aantal architecten, handelaars, importeurs en fabrikanten van bouwmaterialen en -technieken. Het VIBE-label geeft de garantie dat de betrokken architecten en bedrijven kunnen werken met gezonde en milieuverantwoorde bouwmaterialen en energie- en waterzuinige concepten. Het label is gebaseerd op de strenge VIBE-criteria en een extern bedrijf (Ecolas) controleert of de betrokken firma's voldoen aan de criteria.

VIBE-vertegenwoordiger Peter Thoelen stelt: "We merken steeds vaker dat bouwers en verbouwers op zoek zijn naar

architecten, handelaars en materialen die gezond en milieuverantwoord zijn. Steeds meer mensen willen ook energiezuinig en waterbesparend gaan bouwen. De Vlaamse overheid legt strengere normen op inzake isolatie en beperking van het energieverbruik van gebouwen. In de praktijk vinden de mensen echter nog te weinig architecten en aannemers die dit aankunnen. En erger: veel firma's en architecten beweren wel dat ze 'duurzaam' bouwen, omdat het een modewoord is of omdat ze er iets anders mee bedoelen, maar brengen er in de praktijk niet echt veel van terecht, door gebrek aan ervaring en scholing". Daar past het VIBE-label een mouw aan: het bekijkt of de betrok-

ken firma kan werken met energie- en waterbesparende concepten én of er ervaring is met het kwaliteitsvol werken met bio-ecologische bouwmaterialen.

Voor een hele reeks van de huidige zowat 100 VIBE-bouwpartners loopt de labeling-procedure nog. VIBE noemt de door haar erkende bedrijven 'VIBE-bouwpartners'. Alle betrokken bouwprofessionelen die voldoen aan het VIBE-label, vind je in de databank van VIBE vzw. Daarin zitten ook alle door VIBE vzw erkende diensten, producten, technieken en de adressen die je kunt vinden in Vlaanderen en Brussel (en een paar in Wallonië). De databank is voor iedereen gratis te consulteren op www.vibe.be onder de knop 'databank'.